TÜRKDİLİ

26 İKİNCİ KÂNUN ÇARŞAMBA 1938 — GÜNDELİK SİYASAL GAZETE — ON İKİNCİ YIL SAYI: 3766

Cenevreye Gitmekte Olan Hariciye vekilimiz B. Tevfik Rüştü Aras Dün Bulgar Başvekilile görüştü

Hariciye Vekilimiz, Bulgar Başvekilile Görüştü

B. Tevfik Rüştü Aras, Konsey toplantısında Hatay intihabatı tahkik komisyonu raporu etrafındaki noktai nazarımızı bildirecektir,

Ankara, 25 (A A) — Cenevreye gitmekte olan Hariciye Vekilimiz B. Tevfik Rüştü Aras, Sofyadan geçerken garda kendisini selâmlıyan Bulgar Başvekili ve hariciye nazırı Köseivanofla görüşmüştür.

İstanbul, 24 (Hususi) — Hariciye Vekili Rüştü Aras, Milletler cemiyeti konseyinin toplantısında bulunmak üzere dün Cenevreye gitmiştir.

Hariciye Vekâleti kalem mahsus müdürü Refik Amir de Rüştü Arasa refakat etmektedir.

Hariciye Vekilimiz, konsey toplantısında Hatay intihabatına dair tahkik komisyonu tarafından hazırlanan raporun müzakeresi esnasında evvelce yaptığımız itirazları şifahen serdederek hükûmetimizin noktainazarını seredecektir.

İngiltere

Habeşistanın ilhakını tanıyacak mı?

Londra, 25 (A.A.) — Havas ajansı İngiliz kabinesinin dünkü toplantısında İtalyanın Habeşistan üzerindeki otoritesinin fiilen tanınmasının İngiliz - İtalyan müzakerelerinin tekrar başlaması için bir çare teşkil ettiği kanaatına varıldığını bildirmektedir.

Sovyet

Sefiri Bükreşten ayrıldı

Bükreş, 25 (A A.) — Sovyetler Birliği sefiri Mişel Ostrovski, Kral Karola veda mektubunu takdim etmiştir. Sefirin Romanyada ihdas edilen yeni siyasi vaziyet üzerine memuriyetinde ipkasının lüzumsuz addettiği malûmdur. Sovyet sefarethanesi şimdilik bir masla hatgüzarla idare edilecektir.

İspanyada Büyük Taarruz Hazırlıkları Yapılıyor

Faşist devletler, General Frankoya külliyetli miktarda silâh ve mühimmat sevkine başladılar

Londra, 25 (A.A.) — Sunday Referee gazetesi diyorki:

Amele partisi mebuslarından Ellen Vilkinsonun söylediğine göre Hitler ile Mussolini mart ayında anschlusa yapmak ve İspanyada büyük bir taarruza geçmek hususunda mutabık kalmışlardır Bu faaliyetler Japonların İngilizleri telâşa düşürmek maksadile Hongkonga yapacakları taarruza tesadüf ettirilecektir.

Paris, 25 (A.A.) Oeuvre ve Populaire gazeteleri Franko kıtalarının Teruel önünde hazimete uğramaları üzerine Berlin ve Roma hükûmetlerinin İspanya işini bitirmek üzere Frankoya çok miktarda silâh göndermeğe karar verdiklerini çünkü "Frankonun muvafsakiyetsizliği Mussolininin inhitatına sebebiyet vereceğini ve bu inhitatın Hitleri de sürükliyeceğini,, yazmaktadırlar

"Oeuvre, şu malûmatı ilâve ediyor:

"Bunun için 1 sonkânun dan itibaren Avusturya ve İtalya tarikile Hamburg ve Münihten şimdiya kadar görülmemiş miktarda bomba, tank, tayare ve mitralyöz sevkedilmemektedir ,,

Madrid, 25 (A A) — Teruel etrafında kanlı muharebeler devam etmektedir. Asiler bir ay uğraştıktan sonra cumhuriyetçilerin altı günde zaptettikleri şehri istirdad edememektedirler. Halbuki asiler, Teruel önüne Gudalajara cephesinden 400,000 kişi ve Saragosdanda İtalyan takviye kıtaları getirmişlerdir. Bununla beraber Teruel şimdi asi topçu kuvvetlerinin ateşi altındadır.

Teruele karşı yapılan mukabil taarruz çenberinin başlıca noktalarını Kampillo, Sanblas, Voncud ve La Mueala teşkil eylemektedir

Asiler, Campillo Concud Villastar yarım çenberini teşkil ettikten sonra şehri ıhata etmeğe ve Sagonte yolunu kesmeğe uğraşmışlardır

Teruelin takriben beş kilometre şimali şarkisinde bulunan ve Rio Alfambrer geçidine hâkim olan El Muleton civarında üç gün kanlı muharebeler cereyan etmiştir.

Pek yakında Teruelin zaptı için büyük muharebeler olacaktır. Bu mıntakaya pek mühim kuvvetler getirmiş olan asilerin mücadeleye şiddetle devam edecekleri muhakkaktır.

Paris 25 (A A) — Fransa İspanyada asi tayarelerin Fransız toprakları üzerinden geçmelerini ve bomba atmalarını General Franko nezdinde şiddetle protesto etmiştir

Amerika

Çin sivil halkına para yardımında bulunacak

Nevyork, 25 (A.A.) — Amerika reisicumhuru Ruzvelt, Amerika kızılhaç reisine gönderdiği bir mektupta, milyonlarca sivil Çinlinin fecî vaziyetinin bir miktar iyileştirilebilmesine medar olmak üzere hiç olmazsa bir milyon dolar toplanması için Amerika halkının hamiyetine müracaat edilmesini istemiştir.

Japonya, İngiltere İle Anlaşacak mı?..

Bir Çin tayare filosu; Japon nehir nakliye vasıtalarını batırdı, top mevzilerini tahrip etti,

Londra, 25 (A.A.) — Çin menbalarından bildirildiğine göre bir Çin tayare filosu dün Anhuey eyaletinde Suançangin şimalinde ricat etmekte olan Japon askerlerini taşıyan müteaddit Japon nehir nakliye vasıtalarını bombardıman etmiş, bunlardan onunu batırmış, üç yüz Japon askerini öldürmüş, müteaddit Japon top mevzilerini tahrip etmiştir

Londra, 25 — Sunday Times gazetesi yazıyor;

"Gelecek hafta, Singapurda yapılacak olan manevralara 27 harp gemisi, 100 tayare ve 10,000 kişi iştirak edecektir Bu manevralardan maksad, büyük İngiliz deniz üssünde istihkâmların mukavemetini anlamaktır ,

Bu gazete Singapur istihkâmlarının İngiltereye olduğu kadar Amerikaya da lâzım olduğunu kaydettikten sonra Japonya ile Amerika ve İngiltere arasında bir harp tehlikesi mevcud olup olmadığı sualini sormaktadır Bununla beraber bu gazete Japonyanın yeni bir silâh yarışına başlamasına ihtimal vermemekte, çünkü Japonyanın İngiltere ile anlaşmağı tercih edeceğini muhakkak addetmektedir.

Landra, 25 — Amirallık makamı yakında başlıca harp limanları civarında münhasıran deniz tayareleri için hava meydanları ihdas etmek için lâzımgelen arazi parçalarını satın alacaktır

Tokyo, 25 (A A) — Bahriye nazareti namına söz söylemeğe salâhiyettar bir zat Japanyanın 43.000 tonluk zırhlılar inşa ettiği veya edeceği hakkında ecnebi membalarından verilen haberlerin hakikate istinad etmediğini bildiren 20 sonkânun tarihli resmî tebliğin metnini teyit etmiştir

İki Arap Hükûmeti Arasında Anlaşma..

Erdün ile ibnissuut hükûmeti arasında bir dostluk ve iyi komşuluk muahedesi imzalandı

Amman, 25 (A.A) — Maverayı Erdün ve İbnissuud hükûmetleri bir "İyi komşuluk,, itilâfı imza etmişlerdir. İtilâf 21 şubatta meriyete girecektir,

Londra, 25 — İngiliz âlimi Starkeyi öldürmekten suçlu iki Arap, bugün Kudüsde asılmak suretile idam edilmiştir.

Kudüs, 25 (A.A.) — 25 kişiden mürekkep bir çete Hebzon yolunda bir otobüsü durdurmuştur Haydutlar, yolcuların kâmilen Arap olduğunu görerek bunları serbest bırakmışlardır Bir askerî müfreze çeteyi aramaktadır.

Meçhul şahıslar Yahudi çocuklarının kampına tüfekle birkaç el ateş etmişlerdir. Çocuklara bir şey olmamıştır.

Hebron mıntakasındaki köylüler yüksek komisere müracaat ederek hükûmet ceza tedbirleri almağa devam ettiği takdirde köylerini terkedeceklerini bildirmişlerdir. Son kargaşaklıklar neticesinde mukabeleibilmisil olmak üzere polis miktarının arttırılması mezkûr tedbirler meyanındadır

Yahudi ajansının reisi Veizmanın teşebbüsü üzerine Yahudi müesseseleri, hayat pahalılığı tazminatının ilgası için teşekkül eden millî meclisin gösterdiği bütçeye müteallik sebepleri nazarıdikkate alarak, greve nihayet vermişlerdir.

İtalya ile Almanya Arasında:

Habeşistan İktisaden Paylaşılıyor..

Hitler ile italyan ricali arasında bu hususta görüşmeler yapılacak

Roma, 25 (A A) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor:

İyi haber alan mehafillere göre, İtalyada "Afrika imparatorluğu,, ikinci yıldönümü münasebetile mayıs bidayetinde Hitler ile İtalyan ricali arasında yapılacak olan görüşmelerin başlıca mevzunu müstemleke meselesi teşkil edecektir

Siyasi mehafiller, İtalyanın Afrika müstemlekelerinin şimdiden İtalya ile Almanyanın müşterek siyasetine âmade bulundurduklarını kaydetmektedirler.

Son seyahatı esnasında General Von Blomberk, maraşal Balbonun nezareti altında Libyada yapılan sevkulceyş ameliyatı görmüştür. Alman askerî ataşesinin de bu yıl ayni mıntakayı ziyaret ettiği söylenmektedir.

Bir İtalyan-Alman kumpanyasının Habeşistan madenlerini işleteceği rivayet edilmektedir.

Amele teatisi bahanesile 30,000 İtalyan ziraat amelesi yakında Almanyaya gidecektir.

Birçok Alman işçileri şarkî İtalyan Afrikasının cenup müntehasında bulunmaktadırlar. Bunlar, Alman malzemesi kullanmaktadırlar.

Buna mukabil diplomatik mehafiller, İtalyanın Fransa ve İngiltereye bir misal göstermek üzere 1924 senesinde İngiltereden aldığı erazi ve bilhassa Djoubalandı Almanyaya terkedeceği hakkında dolaşan şayialara inanmamaktadırlar.

Aynı mehafiller, 1924 senesinde imzalanan itilâfların İtalyanın bu araziyi başka bir devlete terketmesine mani olduğunu ve bunlardan vazgeçtiği takdirde gene İngiltereye iade etmeğe mecbur bulunduğunu beyan etmektedirler.

Edirnede

Bataklıkların kurutulması işine başlandı

Ankara, 25 (A. A.) — Edirnenin iç ve etrafındaki bataklıkların kurutulması hazırlıklarına başlanmıştır.

Macaristan, Milletler Cemiyetinden Ayrılmıyacak

Roma - Berlin mihverine yakınlaşma ile Macaristan dış siyasasında hiç bir tebeddül vücude gelmiyecek

Budapeşte, 25 (A.A.) — Ayan ve mebusan Hariciye encümenlerinin müşterek bir toplantısında söz söyliyen Hariciye nazırı B. de Kanya ezcümle demiştir ki:

"Budapeşte Üçler konferansı, İtalyanın, Akdenizde meşgul bulunması dolayısile Orta Avrupa meselelerile uğraşacak vaziyette olmadığını ve bu sebepten Roma protokollarını imza eden devletler arasında teessüs eden irtibatın mahsus surette gevşemiş bulunduğu hakkındaki şayiaları tamamile tekzip etmiştir.

Avusturya ve macaristan tarafından Berlin Rama mihverine karşı gösterilen sempati tezahürlerinin, Macar haricî siyasetinde yeni bır istikamete işaret eylediği doğru değildir. Macaristan, mühim bir sulh unsuru olarak telâkki ettiği İtalya-Almanya yakınlaşmasını daima arzu eylemiştir.

Komünist aleyhtarı vaziyet ise, bundan evvelki toplantıda üç hariciye nazırı tarafından alınan vaziyetin teyidinden başka bir şey değildir.

Hiç kimse bizden antikomintern pakta iltihakı veyahut Milletler Cemiyetinden çıkmayı talep etmemiştir. Milletler cemiyeti, bizi her şeyden evvel Macar ekalliyetleri bakımından alâkadar eylemektedir. Milletler cemiyetinin faaliyeti hakkındaki hükmümüzü, cemiyetin bu ekalliyetler meselesindeki müstakbel hattı hareketine bakarak vereceğiz.

General Franko hükumetinin hukukan tanınması, geçen eylûlde karar verilen fiilen tanınmanın mantıkî bir neticesidir ve bütün Macarların Frankoya karşı hissettikleri sempatiye tercüman olmaktadır.

İtalyanın ve Avusturyanın silâhlanma meselesinde Macaristanın hukuk müsavatını tanımaları, üç devlet arasındaki hakikî tesanüdü gösteren mühim bir keyfiyettir

Macar haricî siyaseti, devamlı ve müstekardır. Macar menafiine karşı anlaşma zihniyeti gösterenler, Macaristanın dostluğuna itimat edebilirler.,

Tarihî tetkikler:

Kadıköy Veya Kadıhisar Kalesi.. (*)

YAZAN: *Öğretmen Kemal Özer*

Balyanın şimali şarkisinde ve tahminen (6) kilometre uzaklığında bulunan bu kale harabesi hakkındaki işittiklerimi bizzat görmek ve mahallen tetkikat yapmak için bir fırsat aramakta idim. Nihayet (935) yılı (13) eylûlü bana, bu tarihî harabeyi görmek ve gezmek fırsatını vermişti. O gün sıcak bir gündü Yanımdaki kılağuzlarla kalenin yamaçlarına geldiğimiz zaman eski bir devrin izleri önünde büyük bir heyecanla durmuştuk. İşte Kadıköy kalesi.. Vechi tesmiyesini çok araştırdım. Maalesef bulamadım Yalnız halk arasında yakınında bulunan (Kadıköy) adındaki köye nisbetle kaleye Kadıköy kalesi denildiğini öğrendim

Kale, Kadıköy ve Avşar deresi, veya çayları arasında ve Avşar çayı tarafından ve çaydan itibaren: Tahminen (500) metre irtifaındadır. Kalenin bu cihetî sarptır. Kadıköy tarafından ise muhtelif meyillerle Kadıköy deresine iner Kale, Kadıköy deresi sathından itibaren: Tahminen (800 - 1000) metre yüksekliğindedir Diğer sathı mailler tarlalık ve ağaçlıktır.

Kalenin üst sathı hafif ıtıkâllerle doludur.

Düz satıhları azdır. Tekmil üst sathı tahminen (400 - 500) dönüm kadardır. Bütün bu sahanın içi, kayalık, dikenlik, fundalıktır.

Vaktile bir köylü tarafından define aranmak maksadile kalenin Kadıköy istikametindeki cihetî kazılmış ve küçük bir tarla haline konmuştur

Kalenin cenup cihetinden girilirken harap bir (Bürç) görünür. Bu bürcün içi boştur Keçilerin, göğercinlerin meskânı olmuş.... Mukabilindeki bürçde bir sürü yıkılmış taş yığınından ibarettir.

Kalenin garp tarafında yine harap bir bürç vardır.

Şimal istikametindeki yıkık bir bürcün yamaçlarından sarp bir meyille Güngörmez veya Avşar deresine iniliyor. Kalenin şimal cephesi kıyısından biraz içeride yan kenerlı büyük yekpare taşlarla örülmüş kör bir kuyu vardır. Bu kuyunun çok derin olduğunu söylediler İçi taş, toprak ve pisliklerle dolmuş Her halde mühim bir hufre olduğu anlaşılan bu kuyunun tahtelarz bir teşkilâta bağlı olduğu muhakkaktır. Çünkü kalenin şimal cephesinin sarp yamaçlarından dereye, aşağıya doğru indiğimiz zaman buralarda mevzubahs kuyuya benzer diğer bir hufraya rastladık.

Ve bu çukurun da çok derin olduğunu öğrendik.

Hakikaten içine bakıldığı zaman korkunç bir kuyu manzarası görülmektedir. İçerisine attığım bir taşın çıkardığı ses kulağımızda çınladı...

Bu kuyuya bu civarda (Çıngırdaklı kuyu) derlermiş Her halde kalenin bu kısmında dere ile irtibatı olan sarnıç ve su tesisatı bulunduğu aşikârdır. Orada dinlediğimize göre Cinevizliler Güngörmez deresinden bu kuyuya veya sarnıça su alırlarmış. Kanaatime göre kalenin bu kısmında hafriyat yapılırsa bu kalenin teşkilâtı hakkında belki de bir çok mühim izlere tesadüf edilecektir

(1) *Bu kale harabesi Balyanın şimali şarkisindedir.*

Kurbağa fıkdanı

Kurbağayı derd addeden ler pek çoktur. Bir çok kimseler kurbağaların gece vakvakalarından şikâyet ederler, fakat Paris civarında kurbağa fıkdanından şikâyet edilmektedir.

Kurbağa fıkdanından şikâyet edenler, çiftçilerdir. Ziraat erbabına göre, kurbağalar ziraat için faydalıdır. Kurbağa olmıyan yerde mahsulâtın zararı yüzde yüzdür.

Paris civarında kurbağa fıkdanına sebeb, kurbeğların eczaneler tarafından çok aranması ve satın alınmasıdır

Üç karılı adam

Yakın zamana kadar bizde iki, üç, dört karılı adam bir harika addedilmezdi. Bizde kanunu medenî bu fena âdetin önüne geçmiş demektir. Fakat garbda ve hiristiyanlıkta vaziyet böyle değildir; Garbî Virijinyada Vilyason adlı bir adamın üç karılı olması bunun için büyük bir hâdise telâkki edilmiştir

Vilyason, bir gün mahkemeye müracaat etmiş ve iki karılı olduğunu bildirmiş ve kendisine kanunî muamelenin yapılmasını istemiştir.

Mahkeme takibata başlamış ve neticede kadınlardan birisinden ayrılmağa bir müddet de hapis cezasına mahkûm edilmiştir.

Heyeti hâkime bundan sonra mahkûma:

— Kendi kendini ihbar etmekten maksadını anlamak istiyoruz? Demiştir.

Bu âni hitap karşısında şaşıran Vilyason:

Üç karı ile geçinmek çok güç oluyor. İki karılı olduğumu ihbar etmekle birisinden kurtuldum! Demiştir.

Üç karılı olduğu anlaşılan Vilyason yeniden muhakeme edilmiş ve hapis cezası şiddetlendirilmiş, tek karı ile yaşamak mecburiyetine mahkûm edilmiştir.

Ağır gelen bir ingiliz

Can R Kolen adlı 19 yaşında bir İngiliz delikanlısı İngiliz donanmasında yer bulamamıştır. Bunun da sebebi delikanlının ağırlığı imiş. 1.200,000 tonluk muazzam İngiliz donanmasına ağır gelmekte bir iş olsa gerektir. Bu zavallı delikanlı. 14 yaşında iken iri yarı bir insan hacminde imiş, o zaman da donanmaya gönüllü girmek istemiş, fakat ağırlığı nizamî hadden fazla olduğu için red edilmiştir.

Dilencinin Serveti

Liyon şehrinde 75 yaşlarında bulunan ihtiyar bir kadın, hayatını dilenmekle temin etmekte iken bir gün yol üzerinde ansızın ölmüştür.

Zabıta, ihtiyar kadının elbiseleri ve yamaları arasında tam 200.000 frank bulmuştur.

Bu kadın, bu kadar para sahibi olmasına rağmen dilenciliktede sadaka az aldığı için de aç kalmıştır.

Dünyanın en çok et yiyen milleti

Avrupanın büyük milletleri arasında en ziyade et yiyen İngilizlerdir. Son resmi bir istatistiğe göre İngilterede adam başına senede, 66 libre sığır, 30 libre kuzu, 45 libre de domuz eti veya Jambon düşmektedir Avustralyalılar ile Yeni Zelândalılar İngilizlerden daha fazla et yimektedirler. Oralarda adam başına istihlâk edilen et miktarı İngilterenin iki mislini bulmaktadır. 1937 senesinde İngiltereye idhal edilen etin kıymeti 80 milyonu bulmuştur İngilizlerin istıhlâk ettikleri etin yekûnu senede üç milyon tondur.

Muhtelif milletlerdeki vergi nisbetleri

Amerikan iktisad mecmuası "Fortson„ bazı devletlerin ahalisine isabet eden kazanç vergisi hakkında bir istatistik neşretmiştir. Bu istatistiğe göre aşağıda isimleri yazılı devletler tebaasının hükûmetlerine verdikleri kazançları nisbeti şudur:

Japonya yüzde 13, İsveç yüzde 45, Kanada yüzde 16, Birleşik Amerika yüzde 19, Almanya yüzde 21, İngiltere yüzde23, Macaristan yüzde 27, Fransa yüzde 28.

otomobilin geçirdiği inkişaf

Bir İngiliz mecmuası, buhar makinesi keşfedilmeden evvelki zamanlarda da otomobil icadına uğraşıldığını yazıyor. Bu mecmuaya göre ilk otomobili yapan Voltury isminde bir makinisttir. Cer küvveti için beygirden başka bir vasıta olmadığı zamanlarda, Voltury rüzgâr ile hareket eden bir araba yapmıştır.

Arabanın yanlarında bulunan dörder kanat, iki tekerleğini hareket ettirir, araba da rüzgârın şiddetine göre saatte 14 kilometreye kadar yürürmüş. Otomobiller de 1828 senesine kadar daha fazla sürat göstermemişlerdi. Sonra Murdoko otomobillere buhar makinesi koymağa muvaffak olmuş, fakat otomobiller 1884 senesine kadar saatte 34 kilometreden fazla yol yapamamışlardı Bugünkü rekor ise 502 kilometredir

Nazari ölümünden sonra 76 sene yaşıyan adam

Geçen hafta Pierre Manier isminde bir Fransız 99 yaşında ölmüştür Pierre 23 yaşında iken verem hastalığına tutulmuştu. Doktorlar hastanın öleceğine kail olarak rahat rahat can vermesi için bir sanatoryoma göndermişlerdi

Sanatoryom idaresi, hastanın halini çok vahim görerek kabul etmemiş nihayet Pierre bir hastahaneye yatırılmıştı. Fakat hastahanede kalmak istemiyen veremli bir gün kimseye haber vermeden savuşup gitmiş, o vakittenberi de bir daha ne doktora, ne de hastahaneye müracaat etmiştir. İşte geçen hafta 99 yaşında ölen bu ihtiyar, o veremliydi

ŞEHİR HABERLERİ

Köylerimizdeki Kalkınma Hareketi:

938 de Proğramlara Alınacak Köy İşleri..

Vilâyet dahilinde bu husustaki hazırlıklar tamamlandı, Muhtarlara direktifler verildi,

Buyıl bütün memlekette köylerde kültür, bayındırlık, sağlık, ziraat ekonomi ve diğer işlerde geçen yıllardan daha geniş bir kalkınma hareketinin başarılması için çalışılmaktadır

Vilâyetimiz dahilinde de bu husustaki hazırlıklar tamamlanmış, Valimiz H. Ethem Aykut köylerde yapılacak muhtelif çalışmalar hakkında kaymakamlar ve nahiye müdürleri vasıtasile muhtarlara icap eden direktifleri vermişler, bu kalkınmanın ne şekilde, ne yolda yapılacağını, 1938 yılı proğramının tatbik tarzını muhtelif tamimlerle izah etmişlerdir. Buna ait faaliyeti müteakip günlerde de yazarak okuyucularımızı haberdar edeceğiz

Köy idarelerine, köy kanunu ile verilen vazifelerden nüfus esasına göre 938 yılı proğramında köy hizmetleri arasında şunlar bulunmaktadır:

Ziraat, ekonomi işleri, kültür, sağlık, içtimaî yardım ve bayındırlık işlerile umumî tedbirler, bu işlerin proğramlanmasında esas tutulacak nüfus miktarı da tesbit edilmiştir.

Bu işler üç kısma ayrılmış, birinci kısımdaki işler her köy, ikinci kısımdaki işler de beş yüz nüfustan fazla nüfusu olan köylere, üçüncü kısımdaki işler de nüfusu binden yukarı olan köylere tahsis edilmiştir.

Her köy bu proğramı esas tutarak işlerini ona göre tanzim edecektir.

Bir Avcı

Avda kendi tüfeğile yaralandı

Dursunbeyin Mezitler köyünde av esnasında bir avcı kaza neticinde yaralanmıştır

Bu köyden toplanan yüz kadar avcı sürek avı yapmak üzere etrafa çıkmışlar ve küçük kafilelere ayrılmışlardır.

Avcılardan İbrahim oğlu Hüseyin de diğer arkadaşları gibi dolaşırken omuzundaki çiftesinin kayışı kopmuştur. Tüfek yere düşer düşmez derhal patlamıştır. Çıkan saçmalar Hüseyini beş yerinden ağır surette yaralamıştır

Yaralı dün tedavi için memleket hastanesine getirilmiştir Hüseyinin ayak ve ellerindeki dört yara hafif, kasığındaki yara ise ağırdır

Maarif vekâletinin bir tamimi.

Ankara, 25 (Hususi muhabirimizden) — Maarif vekâleti bütün maarif müdürlüklerine bir tamim göndererek muallimler arasında âhenk ve tesanüdü temin edemiyen mektep müdürlerinin vekâlet emrine alınacaklarını bildirmiştir.

Zelzele

Dün gece saat 2 sıralarında şehrimizde oldukça şiddetli bir zelzele olmuştur

Sındırgıda

Elli yoksul çocuk sevindirilecek

Haber aldığımıza göre Sındırgı Çocuk Esirgeme Kurumu Kurban bayramında elli yoksul çocuğu geydirmeği kararlaştırmıştır.

Kurum bu maksatla halkın şefkat hislerine dayanarak iki yüz lira kadar para toplamıştır.

Başkan olan inhisarlar müdürü Ali Rıza kurum işlerile yakından meşgul olmaktadır.

Biğadıçta Feci Bir Kaza

Biğadıcın Baba köyünden Âdil adında biri av çiftesile çarşıda, gezerken elinden çiftesini düşürmüş ve tüfek ateş almıştır. Çıkan saçmalarla Âdil ağır yaralanmış, kol kemiği parçalanmıştır.

Hastahaneye kaldırılan yaralının kolu kesilmiştir.

Hâkimlere Yardım

Ankara, 25 (Hususî) — Çok çocuklu hâkimlere yapılacak yardım hakkındaki kanunun tatbikine başlanmıştır.

Bütün hâkimler bir sonkânunda yaş ve çocuk adedi hakkındaki malûmatı Adliye Vekâletine göndermişlerdir. Hâkimlere çocuk nisbetine göre yapılacak yardımlar tesbit edilmiştir.

Şubat maaşlarından itibaren birer lira kesmeğe başlanacaktır

Yol parası Olarak kesilen Paralar

Umumî muvazeneden maaş alan memurlarının yol parası vesair borçlarının maaşlarından kesildiği ve mal sandıklarınca ziraat bankasına yatırıldığı malûmdur İç Bakanlık hususî idare tahsildarlarının kesilen paradan haberdar olmaları ve memurlar hakkında takibattan vaz geçmelerini temin için kesilen paralara aid makbuzların iki nüsha çıkarılması ve birinin memurların bulundukları daire müstahdemlerine verilmesini kararlaştırmıştır.

Pantalon çalmış

Kepsüdün İnce mahallesinden Nazif oğlu Ademin, çiviciler yanındaki elbiseci Ahmedin dükkânından bir pantalon çaldığı görülerek yakalanmıştır

Neşriyat:

KEPENEK

Sivasta "Kepenek„ adında haftalık siyasi bir gazete çıkmağa başlamıştır.

Arkadaşımıza muvaffakiyetler dileriz

Nikbinliğe Mahal Yok, Dünya İşleri İyi Gitmiyor..

"Nazırlarımız, harici vaziyetin altı aydanberi daha iyi olduğunu bize temin ediyorlar. Eğer bu filhakıka vakise, ufkumuzu kaplıyan kara bulutları dağıtmak için bir başlangıç olabilir. Fakat nazırlarımızın bu ümidi, Uzakşark vaziyeti ile bir senedenberi durmadan devam eden ve henüz bir hal sureti bulunmıyan İspanya harbi gözönüne alınacak olursa, kabul edilemez.

Altı aydanberi Japonya Çinle harbediyor ve bu harp asla Japonyanın Şimali Çinde bir eyaleti zorla nüfuzu altına almak gibi bir gaye taşımıyor. Bilâkis bu harp bize yavaş yavaş ve gayet vazıh olarak Japonyanın Çin seddinden Cantona kadar bütün Çini zaptetmek istediğini gösteriyor ve her zaman da bunu istemiştir. Vakıa belki formalite itibarile gene bir Çin mevcut olacaktır; fakat bunu perde arkasından Japonya idare edecektir.

Belki Çinliler, yeni efendilerini sevmiyeceklerdir. Fakat şu nokta da muhakkaktır ki, kendilerini en bedbaht oldukları anda terkeden dostlarından daha ziyade nefret edeceklerdir Ve bundan daha mühim olarak onları adamdan saymıyacaklardır Eğer bu, İngiltere ve Amerikaya düşman beş yüz milyonluk imparatorluğun yaratılması bu iki devleti alâkadar etmezse, başvekâletin nikbinane temennilerine herhalde kuvvetle tesir edecektir.

Japonlar bunu da hesap ediyorlar ve büyük beyaz demokrasilerin çekinmelerinden mükemmel şekilde istifade ediyorlar. Büyük Britanya elçiliğinin otomobilinin harp sahasının çok uzağında bombardıman edilmesi. Japon askerlerinin garp devletlerine karşı kazandıkları zaferlerden doğma bir gururun neticesidir. Bitaraf bir devlete aid bir vapurun bombalanması ise Tamerlan zamanındanberi görülmemiş bir hâdisedir.

Vakıâ Almanlar büyük harp esnasında açık denizlerde kendilerine düşman olan ve hali harbde bulunduğu devletlere aid gemileri batırdılar. Fakat Japonlar böyle bir şey aramağa bile lüzum görmüyorlar. Diğer harp gemileri de bombardıman edildi Panay bilindiği şekilde batırıldı ve Tokyo hükûmetinin nezdinde protesto edildiği zaman gayet bayağı bir şekilde tarziye vermekle iktifa edildi. Şunu da bilmek lâzimdır ki Japon diplomatları memleketin hakikî idarecileri değildirler. Sadece aldıkları emir üzerine ecnebilere tarziye vermek vazifesini gayet iyi yapmaktadırlar ve tam zafere kadar bürolarında vazife görmekte devam edeceklerdir. Yoksa Japonyanın bugünkü hakikî idarecileri, askerî şeflerdir. Harpten sonra, ecnebiler ellerinde sadece tarziye demetlerile, Japonlarsa Çinin tükenmez membaları ve yüzlerce milyon işçisi ile kalacaklardır.

Eğer Eden ve Cordell Hullun teminatı vechile bu işler hakikaten ehemmiyetsiz, küçük şeylerse yakın bir atide sulh için büyük bir tehlike mevcut olmadığı kanaatine vâsıl olabiliriz. Japon hariciyesinde büyük bir tarziye stoku mevcuttur. Bunları lâzım oldukça kullanmakta asla tereddüt etmiyorlar.

Avrupaya gelince, İspanya harbi için yeni bir tavassut mevzuu bahsoluyor. Ecnebi gönüllülerin geri çekilmesi işi gene ortaya atıldı. Fakat bu teşebbüs ilk değildir. Ben esasen bu ecnebi gönüllülerin pek işe yaradıklarına kail değilim. Bunlar, her şeyden evvel pahalı ve faydasız unsurlardır.

Mussolini, harbedebilecek kadar parası olduğunu isbat için kumbarasını sallıyor ve sesini çıkarıyor. Fakat dolu bir kumbara ses çıkarmaz İtalyada malî ve iktisadî işler pek iyi gitmiyor Hitler de büyük ordusunu vücude getirmek, tayareciliğini canlandırmak, cephane ve ibtidaî malzeme almak, harp fabrikaları kurmak ve halkını doyurabilmek için gittikçe daha güçlükle para bulabiliyor. Bunun için iki faşist diktatör, İspanyadaki gönüllülerin geri çekilmesini sevinçle karşılarlar ve general Franconun harbi kazanmasını temin için başka tek gönüllü göndermiyeceklerine de eminim.

Bugün ihtilâlci saflarında en az yüz bin ecnebi var. Aslen İspanyol olmıyan Faslılar, bu rakama dahil değillerdir. Hükûmet tarafındaki ecnebilerse on beş binden fazla değildir Binaenalayh gönüllülerin çekilmesi işinde ziyan edecek olan karşı taraftır.

Teruel harbinin neticesine olacaktır? Acaba bu çarpışmalar, İspanya harbinin nihaî neticesi üzerinde müessir olacak mı? Şimdi herkes bunu düşünmekle meşguldür.

Bu harpten evvel Franco bütün şimal İspanyasını aldı. Hiç kimse asî generalin neticede mağlûp olabileceğini aklına getirmiyordu İngiltere de kendisini bilvasıta tanıdı Herkes artık Madridi zaptetmesini bekliyordu Bunu yapmaması da, havanın bozukluğuna ve nihaî zaferin bahara bırakıldığına hükmediyordu. Fakat hükûmetçilerin bu son zaferi, vaziyetin epeyce değişmiş olduğunu göstermektedir Filhakika isyanın başlangıcında İspanya hükûmetini anarşistler müdafaa ediyordu Fakat bugün hükûmetçilerin saflarında iyi talim görmüş iyi teslih olunmuş, yarım milyon insan mevcuttur.

Ben daha geçen sene sonbaharda nihaî zaferi hükûmetçilere zamanın temin edeceğini söylemiştim.

Hülâsa Büyük Britanya hariciye nazırı dünya vaziyetinin son altı aydanberi daha iyi gittiğini iddia ediyorsa, bu, bence sırf kendisinin çok nikbin olduğuna delâlet eder. O, herhalde, İspanya harbinin çabuk bitteceğine ki ben buna emin değilim ve Habeş ilhakını tanımak şartile bir Mussolininin şemsiyesi altında bir Avrupa konferansının toplanmasına imkân bulunduğuna inanmaktadır

Lloyd George

TÜRKDİLİ

Pazartesinden başka her gün çıkar Siyasal gazete..

Yıllığı: 800 Kuruş
Altı Aylığı: 400 „
Sayısı: 3 „

Günü geçmiş sayılar 25 kuruştur.

ADRES:
BALIKESİR TÜRKDİLİ

DOKTOR

Raif Demiralp

İç Hastalıkları Mütehassısı

Hastalarını Her Gün Saat 15 ten İtibaren Anafartalar Caddesindeki Muayenehanesinde Kabul Ve Muayene Eder.

Bulgaristanda Yeni İntihap Kanunu Ve Gazeteler..

Bundan evvelki sayılarımızın birinde Bulgar hükûmetinin yeni intihap kanununda yaptığı son tadilâttan bahsederken bunda en önemli noktanın bugünkü devlet memurlariyle birlikte vekillere de mebus olabilmek için namzetliklerini koymak hakkına malik bulunmadıkları cheti olduğunu ve buna mukabil parlâmento azasının da vekil seçilmiyeceğini, vekillerin doğrudan doğruya kral tarafından tayin edileceklerini tebarüz ettirmiştik.

Bu tebeddül, basında yine hararetli münakaşalar doğurmak istidadını göstermektedir Çünkü; Bulgar basını evvelce birer fikir olarak ileri sürülen bu noktalar etrafında en salâhiyettar ve en tecrübeli fikir ve siyasa adamlarının bu husustaki düşüncelerine sahne olmuş ve bu nokta, hararetli bir polemiğe yol açmıştı. Bunun yeni intihap kanununa ilâvesinden veya kanunda o yolda bir tadilât yapılması endişesinden korkan parlâmanter rejim taraftarları, bu son tadil vaziyeti karşısında infiallerini gizliyememekte bulunuyorlar. Netekim bu fikirlere ötedenberi büyük bir celâdetle muarız bir durum takınan eski nazırlardan Gospodın Atanas Burof, Mir gazetesinde yazdığı bir makale ile bu tadilâtın her ne kadar ana yasa kükümlerine aykırı değilse de Bulgar ana yasasının vazıı olanın düşüncelerine hiçbir veçhile uygun bulunmadığını ve bundan maada yalnız Bulgaristanın 60 yıllık parlâmento hayatına değil, dünyanın her tarafında mevcut parlâmanter hayatın icaplarına tevafuk etmediğini sürdükten sonra bugünkü nazırların mebusluk için namzetliklerini koymamalarını ve yarınki mebusların da vekilliğe geçmemelerini âmir bulunan bu tadilâtın en gibi bir mana kasdettiğini anlayamadığını ilâve etmekte ve bu hususta ileri sürülen esbabı mucibeyi tahlil eylemektedir

Muharrire göre bunun gayesi parlâmento ile hükûmet denilen icra kuvvetlerini birbirinden ayırmaksa böyle bir kayda lüzum kalmaksızın kuvvetleri tefrık etmekde mümkündür. Bilâkis böyle bir kayıtla kuvvet eri ayırmak daha tehlikelidir. Maahaza böyle teferruatla uğraşmaya da lüzum yoktur. Çünkü; yarın teşekkül edecek olan parlâmentonun ilk işi, intihap kanunundaki bu maddeyi değiştirmek olacaktır.

O halde bu tadilin bugün ne için yapıldığını anlamamak bir az zordur

Maksat: "Bugünkü hükûmet intihaplara müdahale etmemek için kendi azasına mebus olmak hakkını bile vermemiştir„ demekten ibaretse, kabili inkâr değildir ki bügünkü hükûmet erkânı kendi namzetlikleri yerine en yakın taraftarlarının namzetliklerini koydurmak ve o yolda müessir olmak suretiyle yarınki parlâmentoyu pekâlâ kendilerinin yapabilirler. Bunun aksini düşünmek de mümkündür: Bu-

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Şirley Templenin cihazı

Amerika gazetelerine göre, 1938 senesinin en büyük hâdiselerinden birisi de Şirley Templenin, bu küçük yıldızın haftalık kazancının 2500 dolar olmasıdır. Amerika gazeteleri Şirleyin 18 yaşına geldiği zaman cihazının çok büyük olacağını da yazmaktadırlar Şirleyin bu müddete kadar cihazının faizlerile birlikte üç milyon doları bulacağı anlaşılmaktadır

---

TÜRKDİLİNİN ROMANI — TEFRİKA NO: 14

ÇEVİREN: *Kemal Demiray*

Voodbury:

— Hakkı var, Bolls, dedi. Vestland

— Bu proje beni memnun etmiyor, dedi

Grane ona yaklaştı

— Hiçbir şeyden korkmayınız, dedi Pek çabuk birimiz onların yanında bulunabiliriz

Finklestein:

— Ne, artık işte son talimat: Raporlar, bizzat kendi işini deruhte etmiş bir polis hafiyesi sıfatile burada Bay Vestlanda verilecek. Şüphesiz onu hatırımıza gelen bütün ihtimallerden haberdar edeceğiz

Hapishane müdürü, günde bir defa onunle muhabere etmemize razıdır.

Bana gelince, dışarıda ben umumi vaziyeti idare edeceğim ve size bütün direktifleri ben vereceğim Kabul ediyor musunuz?

Müttefikan kabul edildi.

Finklestein saatine baktıktan sonra devam etti:

— Yemek zamanı gelmiş. Bay Grand iki genç kadını Joe Petro lokantasına davet edebilir ve biz de başka karlaşacak birşey olup olmadığını düşünürken, araştırmalarının neticesini bekleriz

Vharton kapıyı açtı.

— Beni Lake Forestte bulursunuz, dedi

Sonra, direktörün yazıhanesine girdi, fakat o, orada yoktu.

Arkada kalan Emily Lon Martin Vestlandın boynuna sarıldı. Şapkasının sarı tüyü Vestlandın kulağını gıdıklıyordu.

Bayan Martin:

— Sevgilim, herşey iyi gidecek, göreceksiniz, diyordu.

Öbürü de onu öperek:

— Ümit ederim, diye cevap verdi

Elele, iki nişanlı direktörün yazıhanesinde bekliyen Edvard Grandenin yanına gittiler.

— Pazartesi Öğlesi —

Edvard Grane, ihtimamla, hapishanenin önündeki yüksek merdiveni inmesi için, Emily Lonu tuttu. Genç kızın saçlarında, bol ışık altında, kızıl inkisaslar hasıl oluyordu.

Grand sordu:

— Petro lokantasına gitmek için ne gibi vesaitinakliye vardır?

Kadın cevap verdi:

— Bir taksiye binmek lâzım.

Rimel ile karışık iri göz yaşları yanakları üzerinde ağır ağır sızıyordu; onları sildi ve sahte bir gülümseme ile mazeret diliyerek:

— Cesur olmak için yapabileceğimi yapıyorum, dedi, fakat acı, benden daha kuvvetlidir, talih izleri okadar hafif ki!

— Şüphesiz, bu deneyeceğimiz uzun bir yol, fakat hiçbir şey yapmadan mütevekkilâne beklemekten ise birşey yapmak daha şayanı tercihtir.

Gözlerile Villiams ile bayan Bretinoyi araştırdılar. Saat on ikiyi biraz evvel vurmuştu, fakat gökyüzü bulutlarla dolu idi ve bu donuk ışık altında, bu soğukla birlikte, insan kendisini büyük bir frigidaireye kapatılmış zannederdi.

Bayan Martin titredi

— Korkuyorum, dedi, bana öyle geliyor ki, korkunç bir tehlikenin önüne gidiyoruz.

Grane:

— Size bu hissi veren soğuktur, dedi, iyi bir öğle yemeği sizi kuvvetlendirir.

Yayakaldırımın yanında durmuş bir büyük otomobili seyretmek için durdu.

— Bu dünyanın en süratli otomobillerinden biri dedi. Son ay buna benzer birini Long İslandda görmüştüm ve onun gibi bir otomobil almak için eski şevrolemi satacaktım.

Emily Lon:

— Bu, bay Bolstonun arabasıdır. Kendi kendime nerede acaba diye merak ediyorum.

— Ha bak, ileride Voodburyeyi görüyorum Şu kumral genç kadınla derin bir münakaşada..

Voodbury, bayan Bretino açık sesle birbirlerile görüşüyorlarmış gibi başları yan yana iken öbürlerini görünce şiddetle ayrıldılar

Emilis Lon:

— Sizde suikast tertip edenlerin hali var, dedi.

Voobury:

— Yalnızca işlerden bahsediyoruz Bayan Bretino bay Vestlant zamanındanberi bana kâtiplik yapar.

Grane:

— Sizden ayrılacağımdan müteessirim, dedi, fakat şimdi şu mektubu yazanı aramak üzere çıkmıştık ta..

Voobury tasdik etti:

— Şüphesiz, fakat neden beni de götürür müsünüz:? Sizi lokantaya otomobilim ile götürürüm, hem üç kişi, iki kişiden daha fazla emniyet talkın eder

Grand:

— Zannetmiyorum. Petro bundan daha çok emniyetsizlik hisseder. Bu genç kadınları da onu ürkütmemek için götürüyoruz. Bayan Bretinoya hitap ederek; esasen siz hiç bir tehlikeye maruz kalmazsınız.

Öbürü cevap verdi

— Korkmıyorum.

Villiams bir taksi durdurdu ve nazikâne kapısını açtı.

Grane iki genç kadının arasına yerleşti ve Villiams müteharrik iskemleye oturdu Şöfere:

— 901, South Halsteat Stereet, dedi.

Voobury araba kalkarken:

— Taliiniz açık olsun

Bayan Brentina kapıdan bir ayrılık işareti yaptı.

Beş dakika sonra Petro lokantasının önünde durmuşlardı Grand, şöfere icabedeni almasını söyliyerek bir beş yüzlük uzattı, beyaz ve yeşil çizgili tente altında, geniş camlı bir pençereden İtalyanların bira içtikleri bir bar görünüyordu. Grane kapıyı açtı; sondaki salonda, örtülü masalar müşterileri bekliyorlardı. Barın havası viskinin ağır, biranın ekşi kokusile fevkalâde bozulmuştu.

SÜRÜYOR

BULGARİSTANDA YENİ İNTİHAP KANUNU VE GAZETELER..

(Üçüncü sayfanın devamı)

günkü hükûmet, parlâmentonun bitaraf olmasını istiyebilir. Bitaraf bir parlâmentoya mukabil yine parlâmentodan ayrı bir hükûmet. Bu, esas itibarile müstakbel parlâmentoca kabul edilse bile bundan yarın için ne gibi faydalar temin etmek mümkündür?.. Böyle bir tedbir Bulgar politik hayatına bir "tefriki kuva„ kanaati telkin edebilecek midir?

Mebuslara vekil olmak hakkını vermemek Bu, hükûmet idaresine geçmek istiyen muhteris millet vekillerini hükûmete ademi itimat beyan etmek suretiyle krizler ihdas etmekten menedebilir mi?. Ve nihayet bu gibiler vekil olabilmek için mebusluklarını bile feda edecek kadar ileri gitmezler mi?.. Bunun daha fena bir tarafı da vardır. Bu gibiler mebus kalmak ve tezyik etmekte bulundukları hükûmetin gayri mesul birer âmili olmak suratiyle parlâmentodaki yerlerini işgal etmekte devam ederlerse bundan en netice çıkacaktır?..

Gospodin Burof, bu tadilin umulan neticeyi vermiyeceği ve bilakis hükûmetle parlâmento arasındaki canlı teması keseceği kanaatindedir ve "parlmanter hayatın tekniğini bilenler ise bu temasın ne büyük bir manaya taşıdığını müdrik bulunduklarından bunun ortadan kalkmasının parlâmento ile nazırlar arasındaki idare taktığında ne kadar büyük zorluklar ihdas edeceğini takdir ederler„ demektir.

Gazeteler yeni mebus namzetlerini yazıyorlar. Hususî surette yapılan bu neşriyattan anladığımıza göre eski liderlerinden mühim bir kısmı namzetliklerini koymuştur bu meydanda eski başvekillerden Profesör Tzankof, Muşanof ve Malinofla çiftçi liderlerinden Gicet, Vergil Dimof, liberal fırkası reisi Virbenof, sosyalistlerden Yanko Sakızof, radikallerden Kosturkof v. s. gibi maruf politik şahsiyetler vardır.

İsimlerini işittiğimiz bazı bankacılar ve kooperatifçiler de namzetliklerini koymuşlardır. Gazetelerden, Bulgaristanda hummalı bir intihap hazırlığı mevcut bulunduğu anlaşılmaktadır. İntihaplara 6 martta başlanacağını evvelce yazmıştık.

Slovo gazetesi Yugoslavya Başvekili Stoyadinoviçin Berlin seyaheti hakkında yazdığı bir makalebe bu seyahatin resmî cephesinin, geçen yıl Belgradı ziyaret eden fon Noyrata bir iade olduğunu ve fakat politik ve diplomatik işleri yakından takip edenleri bu haberin tatmin edemiyeceğini yazısına mukaddeme yaptıktan sonra Stoyadinoviçin realist bir politikacı olduğunu ve Yugoslav dış siyasasını eski romantik durumdan ve hissî temayüllerden kurtardığını ve hadiselere, yalnız bugünün icaplarına göre değil, vatanının müstakbel zamanlara ait menfaatlerini göz önünde tutarak baktığını ve bunun neticesi olarak eski menfaatlerinden ayrılmaksızın karşı cephede olup da bugün politika âleminde nem kazanan devletlerle de temasa girdiğini, İtalya ile Yugoslavya arasındaki pürüzleri temizlediğini ve şimdi de Almanya ile anlaşmaya başlamak üzere Berline gittiğini anlatmaktadır. Bu makaleye göre müdafaa ve endüstri işlerinin çok büyük bir inkişafa mazhar olduğu Yugoslavyada Alman tekniği için geniş bir iş sahası vardır. Fakat bu noktata bir anlaşmanın husule gelmesi için de herşeyden evvel iki memleket arasında politik bir dostluğun kurulmasına ihtiyaç vardır. Bay Stoyadinoviç bu fikirdedir. Maahaza bu mülâhazaları ifrata vardırmaya lüzum yoktur.

Bununla beraber memleketin dış politikasını geniş bir salâhiyetle idare etmekte ve, kuvvetli ve disiplinli bir orduyu elinde bir koz olarak tutmakta bulunan Stoyadinoviç, hertarafta önemli ve hürmetle karşılanmaktadır. Bu ziyaret, harpten sonra Yugoslavyanın Almanyaya yaptığı ilk ziyaretdir

İzvestia gazetesinin 6 ikincikânun nüshasındaki "Kömür sanayiinin başlıca vazifesi„ başlıklı makalesinde ezcümle şunlar kaydedilmektedir:

"Don kömür havzası son aylar zarfında, bilhassa birincikânunda istihsalâtını arttırmaya başlamıştır. Büiün bu havzadaki günlük kömür istihsali eylâl ayında 197,3 bin ton bir yekûn tutmakta iken ilkkânunda 230,3 bin tona çıkmıştır. İstihsaldeki bu yükseliş evvelemirde işçilerin iş randımanının bu müddet zarfında yevmiye 0,70 tondan 0,78 tona yükselmesinden ileri gelmiştir. Don kömür havzası Stahonofçularının doğruaan doğruya ağır sanayi komiseri Kaganoviçin idaresinde ilkteşrinde vuku bulan geniş toplantısından sonra, günlük normayı 2.3 defa fazlasiyle başaran Stahanofçuların sayısı 15 binden 28 bine çıkmıştır En son alınan malûmatlara göre, Don kömür havzasının 265 bin kişilik maden amelesinden günlük normasını başaramıyan ancak 8-9 kişi vardır

Kömür havzasının bütün bu muvaffakiyetlerine rağmen memleket bunlarla iktifa edemez Çünkü Don kömür havzası plân mucibi istihsal etmek mecburiyetinde bulunduğu umumî miktardan yevmî 1,5-2 bin ton kömür eksik vermektedir.„

Yine aynı tarihli İzvestia gazetesinde intişar eden bir yazıda Sovyetler Birliği kibrit fabrikalarının 1937 senesi zarfında 7 milyon sandıktan fazla kibrit istihsal ettikleri ve bu yekûnun çarlık Rusyanın senevî istihsalinden iki misli fazla olduğu ve 1938 senesinde ise kibrit istihsalinin 10 milyon sandığa çıkarılacağı bildirilmektedir.

" Mösyö Goga ecnebi gazetecileri kabul ettiği zaman - siyasetimin başlıca noktası - Romanya Romenler içindir şiarıdır Mefkûrelerimizin hayata nasıl tatbik edileceğini de pek yakında göreceksiniz„ demiştir

Hakikaten, fazla intizara mahal kalmadan, tatbık edilen hakikî Romen şıarı, Alman faşizminin filiyatiyle olan müşabetini meydana vurdu.

" Millî inkılâb„ " memleketin hayatında yeni safha„ " hakim millet„ hakkındaki nameler şüphesiz ki, ne Goga ve ne de onun başlıca " nazariyecisi„ olan Romen Roze bergi Kuza tarafından icat edilmiştir. Bu melodilerin notoları Bükreşe Berlin ekspresiyle getirilmiş ve ancak sathî bir değişıklıkle hususi Romen şeratine uydurulmuştur.

Coga günde rekor kıracak miktarda emirname, tebligat ve karar imzalamaktadır. Bu iş gayet kolaylıkla yapılmaktadır Bu işi başarmak için Alman faşist emirname külliyatı alınmakta ve bunlar azıcık tenkis edildikten sonra romenceye tercüme olunarak resmî gazetelerde neşrolunmaktadır. Alman halkının tedricen aldığı bu emirleri, Romen halkı birden almak mecburiyetinde kalmıştır. Devlet işlerinden âri ırka mensup olmıyanların çıkarılmaları hakkında ki emirnameyi iş nazırı Kuza tam manasiyle bir saat zarfında infaz etmiştir.

Bu günlerde Bükreş istasyonu fevkalâde canlanmıştır. Muhalif parti azalarından Libarel münevverler mümessillerinden, edebiyat ve sanayi nefise ve bedia erbabından bazıları memleketi terketmeye başlamışlardır Bu firar harekâtı yalnız merkezde değildir. Yaş, Kişinef, Köstence ve diğer şehirlerde de endişe hüküm sürmektedir Titüleskonun, tevkif edilmek tehlikesi karşısında bulunduğundan evini gizlice terkederek, memaliki ecnebiyeye gittiği hakkında şayialar deveran etmektedir.

" Romen olmıyanların einde„ bulunan müesseselerin hisse senetlerinin mecburî surette kaldırılacağı da beklenilmektedir. Goganın ittihaz etmekte olduğu bu tedbirler devam ettiği takdirde tedavülden kaldırılan hisse senetlerinin Alman ve İtalyan bankalarının eline geçeceği mutlak bir katiyetle tekid olunabilir. Faşist müteca vizlere fevkalâde zarurî olan Romen neft ve hububatı, bu takdirde Berlin ve Roma tarafından kontrol edilecektir Esasen şimdiden Alman neft mütahassısları Bükreşte bulunmaktadırlar.

Romen hükûmetine yakın bulunan iktisadî mehafilde, neftin " yeni yollarla, istismarı ve çavdarla buğday ihracatının " yeni kanalları„ hakkındaki meselelerin nöbete konduğu söylenmektedir. Alman faşizmi Romanyanın yardımiyle Orta Avrupa ile Balkanlardaki Fransız sistemindeki ittifakları bozmaya, Çekoslovakyayı tecrit etmek suretiyle kuşatmaya ve küçük Antantı dahilinden parçalamaya çalışmaktadır. Bundan maada Alman faşizmi Romanyayı Alman ordusunun bir ihtiyat istıhlâk ambarı haline çevirmeyi istemektedir.

Bazı Fransız ve Çekoslovak gazetelerinde, Milletler Cemiyetinin önümüzdeki toplantılarından birinde Romanyada ekalliyetteki milletlerin takibatı hakkında bir meselenin mevkîi müzakereye vazedilmesi ihtimali bulunduğu kaydedilmişti. Çünkü, suh muahedesi mucibince Romanya, memleket dahilinde yaşayan milletlerin hukukuna hürmetkâr kalmaya mecbur tutulmaktadır Bu günkü günde Romanyada Romenlerden maada Almanlar, Macarlar, Ruslar, Ukraynalılar, Yahudiler ve diğer milletler yaşamaktadır. Maamafih Goga hükûmetinin, Berlin tarafından dikte edilen " yabancı milletler„ in tazyik edilişi hususundaki siyasetini ancak Milletler Cemiyetinde vuku bulacak münakaşaların tehdidi altında değiştireceğine inanmak çok güçtür.

Bütün hâdisat şunu gösteriyor ki, Mösyö Goga, Romen halkının büyük bir ekseriyetinin arzusu hilâfına olarak, Romanyanın harici siyasetini açıktan açığa Alman - İtalyan tesiri altına sokmaya karar vermiştir.

Faşist münafıklara ses çıkarmamak ve karşı durmamak siyasetinin ne gibi neticeler verdiğini, Romanyada bu günkü hadisat bir daha ortaye koymuş oldu. Mütecavizlere katî surette hadlerini bildirmek hususunda tedbirler ittihaz edilmiyecek olursa, netayiç daha vahim bir şekil alacaktır.

8 İkincikânun tarihli İzvestia gazetesinde " Çok çoçuklu analara verilen nakdî yardım 1,109 milyon rubledir„ başlığı altındaki yazıda ezcümle şu malûmat verilmektedir.

" Sovyetler Birliği mali ye komiserliğinin istatistiklerine göre, çocuk düşürmenin meni ve çok çocuklu analara yardım hakkında ki kanunun neşri tarihi olan 27 - 6 1936 dan 1 12-1937 tarihine kadar çok çocuklu analara bütün Sovyetler Birliğinde 1,109 milyon ruble mikdarında nakdi yardımda bulunulmuştur.

Bu umumî yekûn birliğe dahil cümhuriyetlere nisbeten şöyle taksim olunmaktadır: Bu müddet zarfında Rusya Sovyet sosyalist cümhuriyetleri federasyonunda 850 milyon, Ukranyada 100 milyon, Beyaz Rusyada 48,5 milyon. Gürcistanda 24,5 milyon, Azerbeycanda 21 milyon, Ermenistanda 14 milyon, Kazakistanda 24 Özbekistanda 10 milyon, Türkmenistanda 6 milyon, Tacikistanda 4 milyon ve Kırgızistanda 7 milyon ruble mikdarında nakdî yardımda bulunulmuştur.„

Curentul gazetesi millî köylü fırkasının Goga hükûmetine karşı takip edeceği siyaset hakkında şu malûmatı vermektedir:

"Millî köylü fırkası yeni hükûmete karşı şiddetli bir muhalefet yolunu tutmuştur. Goga kabinesinin teşekkül ettiği günlerde bay Maniyu bu hükûmetin devam edemiyeceğine dair olan kanaatini izhar etmekle beraber, Goga rejiminin devrilmesi için muhalefet kuvvetlerinin birleşmeleri lâzımgeldiğini de söylemiştir.

Millî köylü fırkası bu maksadına erişmek için vakit kaybetmeden kendi partisinin kadrolarını tetkik etmiş ve aynı zamanda muhalifler cephesinde bir akord tesisi için de teşebbüs etmiştir Mumaileyh muhtelif siyasî şahsiyetler ile görüşerek hücum tarzının prensiplerini kararlaştırmıştır Bay Manîyu şimdıki hükûmetin, parlâmento intihabını yapamıyacağı kanaatinde bulunduğundan 20 ilkkânunda intıhap edilen parlâmentonun teşekkülü meselesi mevzuubahs olmıya başlamıştır Bu hususta Bay Maniyu, hâdisatın inkişafına intizar ederek yeni parlâmentonun açılmasına taraftar bulunmaktadır.

Viitorul gazetesiyle fikrini bildiren millî liberal fırkasiyle hem fikir olduğunu göstermektedir Liberal fırkası henüz teşekkül etmiyen bir meclisin feshini protesto etmektedir.

Millî köylü fırkasının bu meseleye dair olan noktai nazarı Dreptatea gazetesinin şu satırlarından anlaşılmaktadır: Millî liberal partisi resmî bir beyanname ile bay Goganın radyoda ilân ettiği parlâmentonun feshi meselesini protesto etmektedir. Liberallerin muhalefete geçtikleri gündenberi vokabülerlerinin hissedilecek derecede zenginleştiği görülüyor. Efkârıumumiye, Viitorul sütunlarında bir kanunu esasi mevcut olduğunu ve parlâmentonun teşekkül etmeden evvel feshi, gayri meşru bir keyfiyet olduğunu görerek hayretlere düşmüştür:

Biz, liberal fırkasının, meşruti müesseselerimize olan merbutiyetinden dolayı memnunuz. Millî köylü fırkası bu husustaki katî kanaatini Goga hükûmeti teşekkül ettiği zaman söylemişti.

Liberal partisi ise, Tataresko hükûmetinin gayri meşruti ve abuzi bir şekilde yaptığı icrayı hükûmetin efkârıumumiyede bıraktığı vahim tesirleri acak bugün hissetmektedir. Yanlışlıklar geç de olsa ödenir„

Timpul gazetesi millî liberaller ve yeni hükûmetin harici siyaseti başlığı altında Viitorul gazetesinden naklen neşrettiği bir yazıda ezcümle şöyle diyor:

"Millî hıristiyan partisi muhalefette iken mezkûr fırka erkânının haricî siyasete dair beyan ettikleri fikirlerin bir tesiri olmak üzere şimdiki kabine, bilhassa müttefik ve dost memleketler muhitinde beynelmilel matbuata kadar akseden bir atmosfer karşısında kalmıştır

Bu atmosfer, Bay Istrate Micescunun hariciye nezaretine geçtikten sonra "modalar geçer fakat Romanyada izleri kalmaz. Romanya ittifaklarına sabık kalacaktır.„ Mealinde yaptığı diyevden sonra bile devam etmiştir.

Bay Goga ile Bay Micescu bu hususta mükerreren yaptıkları diyevlerde haricî siyasetle dahilî siyaset beynindeki bir bağlantı mevcut olmadığını söylemişlerdir Demekki haricî siyasetimizde hiçbir değişiklik yoktur.

Viitorul makalesine devam ederek diyor ki: Şimdiki ittifaklarımız ve dostluklarımız milletimizin kalbinde yer tutmuştur. Bizde olduğu gibi, Yugoslavyada, Çekoslovakyada, Fransada ve Polonyada siyasi, iktisadî kültürel ve malî olmak üzere bütün sahalarda ayni his mevcuttur

Bu sebeblerden dolayı Bay Micescuya yeni vazifesinde muvaffakiyetlerle beraber müttefiklerimiz mehafilinde hasıl olan şüphe ve teredddütlerin izale edilmesini temenni ediyoruz.

Bu gayeye vasıl olmak için, harici siyasetimizde hiçbir şüpheye mahal bırakmıyacak surette sarahatle haraket ederek mevcut ittifaklarımızın ve dostluklarımızın daha ziyade derinleştirilmesi lâzımdır. Haricî siyasetimiz, bütün siyasî şahsiyetlerin mesuliyetini mucip bir mesele olduğundan onda en ufak bir ehemmiyetsiz tadilâta muvafakat edilemez.„

Balıkesir Sulh Hukuk Hâkimliğinden;

Millî hazineye izafetle Balıkesir hazine avukatı Tevfik Zerdeci tarafırdan açılan Korucu nahiyesi 340 senesi müdürü Zühtü ve arkadaşları hakkındaki 255 lira 59 kuruş tüfek bedeli tahsili davasında müddealeyhlerden Zühtünün halen nerede ikamet eylediği meçhul olduğundan ilânen tebliğat ifasına karar verilmiş olduğundan mahkeme günü olan 28 1 938 tarihine müsadif Cuma günü saat 15 de Balıkesir Sulh Hukuk mahkemesinde hazır bulunmanız ilân olunur.

Sahibi ve Başmuharriri: Balıkesir Mebusu H. KARAN
Çıkarım Genel Direktörü: FUAT BİL'AL
Basımyeri: Vilâyet Matbaası — Balıkesir